MAF Mediju atbalsta fonds | Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikāciju saturu atbild SIA "Kurzemes Vārds".

Pieci principi, kas palīdzēs izdarīt izvēli

Lai atvieglotu izvēli 14. Saeimas vēlēšanās, mēs, izdevniecības "Kurzemes Vārds" žurnālisti, esam izvirzījuši piecus, mūsuprāt, svarīgus principus, kuri, jums, cienījamie lasītāji, var palīdzēt izšķirties, par kuru partiju un cilvēkiem balsot. Izlasiet tos un salāgojiet ar saviem!

VALSTISKUMS

Šobrīd, kad ukraiņi jau mēnešiem ilgi ziedo savas dzīvības brīvības vārdā, vairs nevienam gari un plaši nav jāstāsta, cik Latvijai svarīga valsts aizsardzība, iekšējā drošība un likumsargāšana. Tomēr, neraugoties uz Ukrainas piemēru, joprojām mūsu valstī dzīvo arī tādi cilvēki, kuri to vien gaida, kad Krievijas prezidents Vladimirs Putins nāks un viņus "atpestīs", aplaimojot ar lētu gāzi un degvielu. Vieni to nemaz necenšas slēpt, citi, to skaitā politiķi, savu prokremlisko orientāciju it kā mainījuši, bet attieksme pret vienu vai otru jautājumu, kas vērsts pret Krieviju, rāda gluži pretējo.

Tāpēc, izdarot izvēli, svarīgi saprast, kuram politiskajam spēkam uzticēt savas valsts drošību. Par to sola parūpēties vairākums partiju, taču der atcerēties, ka atsevišķi politiķi vēl salīdzinoši nesen slavēja "vareno kaimiņvalsti", mudinot "beigt vienreiz kvaukšķēt uz Krieviju". Pēc 24. februāra, kad Krievija iebruka Ukrainā, šis naratīvs mainījās. Vai varam būt droši, ka tas netaisīs piruetes atkal? Ja šajā ziņā, apdomājot savu izvēli, iezogas kaut mazākās šaubas, metam šo politisko spēku biļetenus pa taisno miskastē. Mēs visi gribam pelnīt vairāk un maksāt mazāk, taču riskēt ar brīvību un neatkarību, kas ir mūsu valstiskuma pamats, noteikti nedrīkstam.

DARBI

Latviešiem ir labs sakāmvārds: "Kur vārdi kā upe skrien, tur darbu nevar atrast." Kā zināms, liela daļa deputātu kandidātu pirms vēlēšanām ir gana daiļrunīgi un īpaši dāsni. Eh, ko tik vēlētājiem pirms četriem gadiem nesasolīja – samazināt medikamentu cenas, jaunu, efektīvāku nodokļu sistēmu, mazāk ministriju utt. Čiks vien no tā sanācis, bet nu sola atkal – vienreizējs bērna piedzimšanas pabalsts 5000 eiro, samazinās deputātu skaitu Saeimā no 100 uz 5, panāks, lai Latvija astoņu gadu laikā kļūtu par vienu no bagātākajām pasaules valstīm...

Tas viss ir ausij tīkami, bet vai izpildāmi? Tas ir jautājums, kas ikvienam vēlētājam jāapdomā ar vēsu prātu, mēģinot atsaukt atmiņā, kas īsti ir šie solītāji un ko līdz šim labu paveikuši, kā balsojuši vai nebalsojuši, kā tas nākas, ka viena vai otra politiķa dzīvesveids ir ienākumiem neatbilstošs, utt.

Ja pēc ilgām pārdomām vienīgā atbilde ir "hm...", tad balsotājam vajadzētu zināt, ko ar šādiem kandidātiem iesākt.

Vēl viens ieteikums, kas var atvieglot izvēli, – ņemam par piemēru pasaules arēnā spilgtus valstsvīrus, teiksim, Kanādas premjeru Džastinu Trudo vai bijušo Lielbritānijas premjeru Borisu Džonsonu. Pēc tam padomājam par tiem kandidātiem, kas tagad pretendē uz Latvijas Ministru prezidenta amatu. Vai pasaules līderu pulkā redzat politiķi, kurš, piemēram, publicē šādu atziņu: "Un tad, mīļās meitenes, kad jūs ieliekat savas biksītes soctīklu profilā un gaidāt princi, bet sagaidāt parasto drāzēju, tad nevajag brīnīties." Hm...

VĒRTĪBAS

Lai justos droši un komfortabli, mēs turamies pie savas ģimenes un sabiedrības vērtībām. Lai tās turpinātos, meklējam sev līdzīgi domājošos, kas dod pamatu zem kājām un pārliecību, ka viss ir labi un ar šiem cilvēkiem kopā varam iet izlūkos, – būs pareizais virziens. Arī vēlēšanās, domājot katrs par savu un visu mūsu kopīgo nākotni, jāizvēlas cilvēki, uz kuriem var paļauties. Lai nav cilvēki, kuriem nonākot pie varas, vērtību skalā notiks izmaiņas un tās būs iemainījis pašlabums un izdevīgums.

Tādēļ pievērsiet uzmanību un uzziniet par sarakstu un arī atsevišķu kandidātu izceltajām lietām un vērtībām – vai arī viņiem līdz šim ir bijis un būs svarīgs tas pats, kas jums? Ko mēs visi vēlamies? Lai varas pārstāvji ar mums runā cilvēcīgā valodā un pret mums izturas ar cieņu. Tādēļ izvēlēties tos, kuri par inteliģences augstāko pakāpi priekšplānā izvirza cilvēcību, ir patiesi un godīgi, pilnībā iztiekot bez vieglu rezultātu sasniegšanas ar meliem un viltu. Citādi, dzīvojot fantāzijās un vēlāk no šīs paralēlās pasaules izkļūstot, īstā dzīve mums pašiem var būt ļoti sāpīga.

Tādēļ izvērtējiet, kas partijām priekšplānā un vai tas ir tuvu reālajai dzīvei un saskan ar jūsu paša un sabiedrības vērtībām, kas stiprinātu pamatus, nevis tos grautu!

CILVĒKI

Listēs piesaista pazīstami vārdi. Arī politiķi mēdz mudināt – balso par savējiem. Ja varu izvērtēt kandidāta līdzšinējo darbu savā pašvaldībā, vietējā skolā, uzņēmumā vai kaimiņa tīrumā, varu arī spriest, vai uzticēšu šim cilvēkam pārstāvēt mani Saeimā, vai viņš tur aizstāvēs mana pagasta, pilsētas, novada vajadzības. Varbūt pazīstu viņu personīgi un varēšu pēc Saeimas sēdes piezvanīt un pajautāt, kāpēc deputāts nobalsojis kādā jautājumā "par" vai "pret".

Ir laba izvēle balsot lokālpatriotiski, pamatoti ir pastāvēt par savējo, bet tā darīt nav obligāti. Varbūt gluži otrādi – balsot par cilvēkiem, kam rūp, piemēram, ceļu stāvoklis visā valstī un kuri neiet uz Saeimu no Jēkaba ielas nama augstumiem vispirms noorganizēt sava dzimtā ciema ceļu remontu. Varbūt sarakstam, kurā nevienu nepazīstu, stratēģiskie mērķi iekļauj arī manas tuvākās apkaimes vai nozares, kurā strādāju, problēmu risinājumu kopumā.

VĒSTURISKĀ ATMIŅA

Mēļo, ka negodprātīgu politiķu veiksmes pamatā bieži vien ir vēlētāju īsā atmiņa un maza interese par politiku, tāpēc arī tauta kāpjot uz viena un tā paša grābekļa.

Taču tas ir tikai saprotami, ka gadu gaitā piemirsies, kā partijas un politiķi mainījuši savu ideoloģiju jeb metuši kažokus otrādi, kādos melos pieķerti, kāda korupcijas un afēru aizdomu ēna vienam vai otram sekojusi, cik "šofera dēlus" labos amatos iebīdījuši, kurš Latviju par muļķu zemi dēvējis, kurš oligarhu sarunās piedalījies. Bet, ja palūkojas nesenā pagātnē, tad kas tur bija par skandālu ar Rīgas deputātu bezmaksas stāvvietu?

Aizdomām par spiegošanu Krievijas labā? Un kura Latvijas politiķa vārds, pēc izdevuma "Novaja gazeta" ziņām, atrodams Krievijas kompāniju "algoto" ārvalstu politiķu sarakstā? Kurš zaudēja mandātu par krāpšanos ar deputātu kompensācijām? Kādiem kandidātiem vēl "kaklā karājas" apsūdzības?

Meklējiet atbildes, pie reizes skaidrojot, kādi "politiskie tekulīši", kas kandidē uz 14. Saeimu, nomainījuši vairākas partijas. Arī tas par daudz ko liecina.